

**Podsumowanie VI spotkania eksperckiego, które odbyło się 27 sierpnia 2019r.
„Porozmawiajmy o Puszczy Białowieskiej”**

- I. Organizator spotkania: Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku
- II. Patroni: DGLP, MŚ
- III. Uczestnicy: lista w załączeniu
- IV. Przebieg spotkania:
  1. Przebieg spotkania został zarejestrowany w formie nagrania kamerą protokolaną, formuła spotkania – zapewniająca równowagę reprezentacji wszystkich grup interesariuszy uczestniczących w spotkaniu. W spotkaniu uczestniczyło: 7 leśników, 4 naukowców, 2 przedstawiciele samorządu, 6 przedstawiciele organizacji pozarządowych; w spotkaniu wzięli również udział goście – eksperci: 2 przedstawiciele BPN, przedstawiciel Ministerstwa Środowiska, przedstawiciel Podlaskiej Regionalnej Organizacji Turystyki, przedstawiciel Instytutu Kronenberga.
  2. Temat spotkania: rozwój Obiektu Światowego Dziedzictwa Puszcza Białowieska.
  3. Przywitanie uczestników przez Zastępcę Dyrektora RDLP w Białymstoku pana Dawida Iwaniuka.
  4. Wystąpienia przedstawicieli poszczególnych grup interesariuszy dotyczące turystyki i rozwoju gospodarczego regionu Puszczy Białowieskiej.
    - 4.1. Pani prof. Bogumiła Jędrzejewska – prezentacja „Wartości kulturowe Puszczy Białowieskiej”
      - obiekty materialnego dziedzictwa kulturowego,
      - miejsca znajdujące się na obszarze lasów Puszczy Białowieskiej,
      - punkty wymagające aktywnych form ochrony
      - obiekty możliwe do udostępnienia dla edukacji i turystyki
    - 4.2. Pan Jerzy Sirak Burmistrz Hajnówki - prezentacja inwestycji infrastrukturalnych jakie zostały zrealizowane i jakie są planowane na najbliższe lata (w załączeniu).
    - 4.3. Pan Andrzej Skiepmo Starosta Hajnowski - prezentacja: „Koncepcje, projekty, działania na rzecz rozwoju regionu Puszczy Białowieskiej w tym rozwoju turystyki”:
      - poprawa klimatu dla biznesu,
      - poprawa dostępności komunikacyjnej oraz rozbudowa i przebudowa dróg powiatowych i gminnych posiadających znaczenie gospodarcze oraz takich, które mają istotne znaczenie dla ruchu turystycznego w regionie Puszczy Białowieskiej.
    - 4.4. Pani Wioletta Bołtryk, Stowarzyszenie Puszczyków Głos - prezentacja pomysłów na atrakcyjne produkty turystyczne (w załączeniu).
    - 4.5. Pani Elżbieta Laprus, Stowarzyszenie Rozwoju Białowieży i Ochrony

Dziedzictwa Puszczy Białowieskiej – przedstawienie pomysłów na podniesienie poziomu atrakcyjności turystyki w PB.

V. Podsumowanie i wnioski

1. Ogromną rolę dla rozwoju regionu Puszczy Białowieskiej ma otwarta współpraca wszystkich grup interesariuszy, między innymi lokalnych samorządów, organizacji pozarządowych, LP, BPN-u. Istotne jest to aby wszystkie zainteresowane strony wyrażały wolę takiej współpracy i angażowały się w inicjowanie różnych jej form.
2. Ważny jest dialog ponad granicami między dyscyplinami, instytucjami, środowiskami reprezentującymi odmienne stanowiska w sprawach Puszczy.
3. Spotkania eksperckie, zainicjowane na początku bieżącego roku, są dobrym przykładem takiej współpracy. Organizacja spotkań jest odpowiedzią na postulaty różnych środowisk zaangażowanych w sprawy Puszczy Białowieskiej, dotyczące potrzeby rozmów i wspólnego działania. Oczekiwanym efektem spotkań jest wypracowanie wspólnych stanowisk w zakresie działań na rzecz ochrony i rozwoju Puszczy Białowieskiej.
4. Największą trudnością jest nakłonienie do współpracy organizacji pozarządowych zrzeszonych w koalicji Kocham Puszcę.
5. W celu umocnienia interdyscyplinarnych partnerstw należałoby opracować i rozpocząć wdrażanie wspólnych projektów - opracować koncepcję, napisać projekty oraz zaplanować wspólną realizację.
6. W trakcie planowania rozwoju turystycznego należy mieć na uwadze wszelkie przepisy z zakresu ochrony przyrody.
7. Turystykę w Puszczy Białowieskiej bezwzględnie należy usprawnić, należy wykorzystać wszystkie walory które daje Puszcza, wykorzystać możliwości eksponowania tych elementów w niekonwencjonalny sposób.
8. Należy położyć nacisk na rozwój turystyki transgranicznej.

VII Podsumowanie pomysłów dotyczących kierunków rozwoju turystycznego

1. Budowa ścieżki rowerowej wzdłuż drogi Hajnówka –Białowieża – inwestycja wspólna, poprawiająca bezpieczeństwo rowerzystów, atrakcja turystyczna.
2. Współfinansowanie przez LP modernizacji dróg gminnych i powiatowych.
3. Ważnym aspektem rozwoju turystycznego Puszczy Białowieskiej jest wykorzystanie jej dziedzictwa kulturowego i historycznego. Przykładem może być budowa centrum bartnictwa – pokazanie tego co zostało zapomniane, w jaki sposób Puszcza była wykorzystywana przez ludzi w przeszłości.
4. Ważne jest aby rozwój turystyki budować w oparciu o wszystkie aspekty- zarówno przyrodnicze jak i gospodarcze, społeczne, kulturowe, historyczne.
5. Podjęto kroki w celu ratowania „Dziedzinki” – status prawny tego miejsca ogranicza możliwości wykorzystania Dziedzinki jako obiektu turystycznego. Jednym z pomysłów jest wykorzystanie leśniczówki jako obiektu historycznego wykorzystywanego w celach naukowych. W planach jest również renowacja obiektu.
6. Stworzenie muzeum historii regionu.

7. Budowa ścieżki w koronach drzew.
8. Realizacja szerokich działań z zakresu edukacji leśnej.
9. Opracowanie platformy internetowej z przekrojowymi informacjami na temat Puszczy.

VIII. Ustalenia dot. kolejnego spotkania:

1. Termin (wstępny): do ustalenia
2. Tematy: Zaproponowano, aby na następnych spotkaniach spróbować włączyć do systemu strefowania OŚD przedstawione przez interesariuszy pomysły na wykorzystanie miejsc o szczególnych walorach historycznych i turystycznych. Uczestnicy spotkania zauważyli, że w ten sposób można znacząco poprawić ofertę turystyczną Puszczy i przyczynić się do rozwoju regionu na bazie różnych walorów Puszczy.